

Al·lotropies

Àngel Terron

849.915

TER

UNIVERSITAT DE LES ILLES BALEARS

5106351957

Col·lecció Poesia de Paper

41

Al·lotropies

Àngel Terron

Palma 1996

© del text: l'autor, 1996

© de l'edició: Caixa de Balears, «Sa Nostra», i Universitat de les Illes Balears, 1996

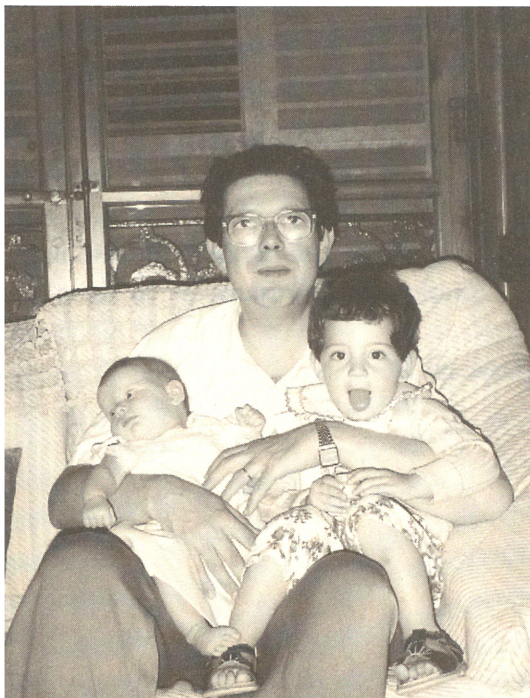
Directors de la col·lecció: Francisco J. Díaz de Castro, Perfecto Cuadrado i Albert Ribas

Disseny: Jaume Falconer

Edició: Universitat de les Illes Balears. Servei de Publicacions i Intercanvi Científic. Campus universitari. Cra. de Valldemossa, km 7.5. 07071 Palma

Impressió: Taller Gràfic Ramon. Carrer de Jaume Balmes, 39 i 43. 07004 Palma

DL: PM/ 478-1996

Àngel Terron Homar (Palma, 1953) ha publicat els llibres de poemes *Iniciació a la Química* (Tafal, 1977), *Llibre del mercuri* (Llibres del Mall, 1982), *Ternari* (Llibres del Mall, 1986, premi López-Picó) i *De bell nou* (Jardins de Samarcanda, 1993). Actualment treballa en el recull inèdit *Geometria descriptiva*. Ha estat editor i codirector respectivament de les revistes de poesia *Blanc d'Ou* i *Poetry and Sons*, i conjuntament amb Andreu Vidal, Andreu Cloquell i Joan Mas i Vives ha estat coeditor i codirector de la col·lecció de poesia «Tafal», de la qual aparegueren dotze volums entre 1977 i 1982.

Actualment és professor titular de Química Inorgànica de la Universitat de les Illes Balears.

A L'INICI DE L'ESTUDI DE LA DISSIMETRIA MOLECULAR

El so de les paraules denota el seu cansament.
Tot ho amaguen i tot ho volen descriure.
Ara s'acosten copsades a la hipòtesi
però de vegades la hipòtesi i el real coincideixen,
llavors a un angle de l'escenari un home plora.

d'Iniciació a la Química

CRISTAL·LITZACIÓ

El cristall: en la lentitud

pren ordre.

Perennes, fràgils

les agulles blanques.

Escolliu el dissolvent exacte com la paraula
estimada.

Cent símbols us deix
i no n'encertareu cap més.

d'Iniciació a la Química

EL CARRER DE LES CARASSES

Pel carrer dit de les carasses

s'aixeca l'olor de murta trepitjada.
De les pedres apareixen cares
en díades, en tríades:
gojós homenatge al nombre,
fosc significat de precisió,
s'enrevoltilla la serpentina a l'alabastre
maleita com cella d'Eva
o vivificant com la visió de l'Hermes Trismegist
tres vegades mestre,
i als estels del cel uneix l'escut
tres mitges llunes.
El lleó guarda i de la seva boca bava la llum.
Natura sap el que la pedra calla.

d'Iniciació a la Química

EL PAPER

El paper de cel·lulosa,
llargues cadenes de polialcohols creuades,
parts cristal·lines (amb fenòmens d'adsorció),
parts amorfes,
desfici de canalicles per on s'escampa l'aigua.
Si el cremes et queden les cendres,
restes d'impureses metàl·liques.
Ben tintat, sobre el paper, el poema.
Amat o amada, no esqueixis
la seva fragilitat.

d'Iniciació a la Química

LES MANS

L'iniciat parla:

«Tenc les mans brutes,
les ungles tacades de AgNO_3 ,
la pell mastegada amb sulfurs negres,
cremada per l'àcid nítric
i amb la grogor de la mort.
Tenc les mans dintre uns guants de sang.»
El conill diu:
«És la teva feina, la teva tasca.»

d'Iniciació a la Química

DE RERUM NATURA

Quan un científic mira una pedra

no veu tan sols un objecte contundent,
hi veu tot un entramat de molècules,
l'estructura tridimensional dels silicats,
l'acumulació ofegada de foraminífers.
Quan mira un arbre coneix el perquè dels seus colors,
la distribució espacial dels àtoms de la clorofil·la,
les cadenes de carbonis asimètrics que li han donat vida.
Quan era un infant i es demanava el perquè
de la duresa de les roques,
el canvi del vi en vinagre,
per què la sobrassada torna blanca,
no sospitava la bellesa dels símbols,
el bell alenar del coneixement
i que la mirada seria un acte de creació.
De la natura de les coses
cal extreure'n el plaer de viure.

d'Iniciació a la Química

TEORIA DE GRUPS

Totes les nits caldees i babilòniques

prenen possessió dels meus dits.

Dolçament els dibuixos grecs damunt l'arena

o aquell de Siracusa vora el savi mort

s'han transmès i transmutat.

Ací els prenc tots dos: formal i espacial.

L'àlgebra somia els seus símbols

i com per dissort ens representa les molècules,

parlarà del tot i de les parts.

Sols l'oblit s'apiada de qui recorda el detall minuciós,

avui és dia de murta i de gessamins

perquè hem encertat una nova claredat.

d'Iniciació a la Química

LA FESTA DE LA SAL (fragments)

I

Renuncia a construir monstres, coets, templanis, espases: no és aquest el teu alè. Cura dels fruits, de les pomes odorants com la fam, aprèn a conèixer com a netes les taronges amb floridura.

IV

Contemplarem amb benignitat el pleniluni? O ens ferirà els ulls com foc? Nosaltres mataríem ilotes. Serà profanat el ventre de la gelera? Descendirem al jardí encerclat d'aigües? Aprendre de bell nou a cavar la terra? O morirem ofegats com l'arbre que no pot oferir cap brot a la llum? Sentirem grallar l'au inconeguda a la branca llépola? Recordarem els noms dels arbres: llimonera, taronger, pomera, pi, xiprer, llorer...?

VIII

Vols una taronja? Gran màgia és que totes les coses siguin mossegades. El ball s'esdevé a la porta de l'església, preludi de copulació ofert a la mort novella. En sentit contrari a la suor, el dimetilsulfoxid ens penetra, descarna el cos, muda el seu prisat intern. El vidre es doblega al so de la mirada al seu paradís: la flama: còrpora damnada pel vent, gloriós silenci. Viu només la salut inútil? És tal la perfecció del cant que jovea vessa?

de Llibre del mercuri

ENTRADA D'HIVERN

L'aigua és la ferida de l'hivern,
descendeix desmembrada entre gàrgoles pètries,
depassa els arbres de noble alçada
amb els seus fruits dispersos
sobre les herbes mínimes i sòbries:
petites nous amb closca de lignina,
noces de la saba i la sang.
No serà el seu cos el·lipsoïdal
clivellat per decurs freturós,
emperò per la força de l'acció:
arbraran a les terres fredes
o fragments dels seus cotilèdons
es disposaran entre dents i genives humanals,
es desfaran del seu gust àcid
i la seva vana agitació se'ns farà present.
Serà el defalliment de la còrpora,
l'audició dels crits germinals,
la fecundació de les papil·les gustatives.
Cap distracció no serà ja permesa,
no cal recollir o mastegar fulla seca,
ni esguardar-hi l'ardor del vent,
aquest gat que ens rapinya la còrnia.
És hora de mort o d'estalvi;
cal concertar els sons, disposar el ball:
oh torrenteres, cigales fredoroses!

de Llibre del mercuri

FRANCIS ALBERT COTTON DESCRIU LA SEVA TROBALLA DELS CLUSTERS METÀL·LICS

Que ningú no em demani el com.

La meva recerca era diversa.
La meva comprensió lluitava:
emperò si tot el possible és fals,
aleshores l'impossible és la realitat.
Em succeí a mi
com al col·leccionista d'himenòpters
que, un dia sense saber com,
es troba bategant sota el seu filat
una papallona sorprenent.

de Llibre del mercuri

BEU SANG

A Miquel Barceló Artigues

No buidaràs els ulls a la serp,
ni el nacre de les mans
arrabassarà cap de les seves escates,
ni el teu esguard resseguirà
el solc que bada entre la fullaraca.
Sols la llum del teu verí et despertarà:
esdevindràs pedra viva a les sementeres de la natura,
sentiràs com crema el foc dels ferments,
com els rostolls, els fruits, els animals,
esdevenen podridura.
Esglaiat, emmudirà l'ocell marí del teu cor.

de *Ternari*

EL DIA DELS MORTS

Disposa un exèrcit: la violència encapçala la bellesa.

La natura ens mira com una vella eixorca
amb les dents ennegrides pels rostolls cremats:
no cal generar més vida, en té la remembrança;
el sodi, els nitrats, els fosfats,
els guardarà com els seus vestits de núvia:
les llavors més minses es negaran a néixer.
Sols viuen les feres, només el vent canta.

de *Ternari*

QUARS SOBRE MARBRE

Per què resoldre l'enigma de l'Esfinx
i donar a l'home el sentit?
No seria millor restar perplexos
i esser devorats per la ventura,
esdevenir amb els temps geològic
suport del cristall que manifesta
la magnanimitat de la llum?

de *Ternari*

SONS OF REVOLUTION

*(Una meditació sobre la ciència
al començament del segle XIX)*

Vells temps honorables que la ciència i la poesia
eren germanes bessones.
Fills de la revolució,
vosaltres teníeu el sentit de la natura,
però què ens resta a nosaltres,
obligats a esser màquines,
quan tot és inhumà i consuetudinari?
Avui els poetes es pensen
que el seu art és sols gramàtica,
són necessaris cabals per conèixer la natura;
tothom l'usa com a fruita de tast i ningú l'estima.
Us envejo, vells amics Shelley, Davy, Coleridge:
els vostres poemes poden esser vulgars,
però no ho fou la vostra vida.

de *Ternari*

AU FÈNIX

A Dolors Sampol

De bell nou el vol

com l'aigua primigènia
que brota dels llavis
de la rosa viva.
Xaragall de finitud
que brolla del desconhort
dels dies desfets en vides.
El cel és absent,
expandit emperò no buidat,
ja trasbalsat per l'acció suspesa...

de De bell nou

ECOGRAFIA

Per a Margarida Maria

Elevat ull que escruta la carn,
mesura a 3,5 megahertz.
Senyoriu i reialesa de la natura,
fetus en posició transversal esquerra.
Casa d'atzabeja i lapislàtzuli,
dors posterior amb un DPB de 3 cm.
Zenit celestial, emblema o esbós
corresponent a catorze setmanes.
Sumptuós batec de carboncle,
visible activitat fetal.
La seva alçària abasta el cor del cel,
no s'observen alteracions estructurals.
Nigul segellat per l'arc del cel,
placenta fixada al fons cara posterior.
El·lipse, vera via, prosa de fina argila,
gestació en curs.

de De bell nou

ROMANIA 1989

A Josep Maria Llompart

L'home és la mesura

de totes les crueltats:
perverteix els animals
domesticant-los amb pobra pitança,
crema els boscatges,
enverina la mare de les aigües...

Sols en el límit de la supèrbia
alena la seva tendresa,
sols la mort
serva la seva fragilitat.

de De bell nou

SIKANDER

Un bust atribuït a Lisip

Ni el raig del diví Júpiter,
ni els cabells en ardorós flam,
ni el vast domini de la terra extensa,
ni els consells àvids d'Aristòtil,
ni l'espasa tacada de penombra,
foren de l'or els límits.
Tot al teu abast es disposava
menys la bellesa colpidora dels teus ulls
que per a si guardà l'ona viva.

de De bell nou

SERENA

Jo no som ni afany ni plany. Sols sediment de por i esment. El temps; ver viarany d'orpiment.

inèdit

AMB MOTIU DE LA MORT D'UN AMIC

En tocant al salobre, els més formosos versos
foren dits per aquells que no veren el mar.
Parlant de les estrelles, remembrables metàfores
les confegiren homes ensopits a la fresca
en els somnis carnals i en el gaudi del vi.
Com referiré jo, suara, el meu dolor?

inèdit

LA MARQUISE VON STEIN

A Lourdes Sampol

—Què t'han fet?

Diu implorant el dubte. Maternal, amb el sentiment llagrimós de qui abraça un nadó, amb l'ullal crit de uè de qui vol que el temps es destorbi en el seu decurs: pot existir res més bell que un jardí ple de remors...

—Una flor de sang brolla dels meus llavis, el temps es mor de dolcesa aviciada.

Els seus ulls, un pèlag on neden peixos de colors, on el vent grata escates lluents o insignificants penyores...

—Dins els teus versos glateix exultant tot el registre de l'aspror de viure, tota la tensió de la natura per perfer de la terra l'estela o fruita, que marcida generarà novelles blavors.

Tot era precisió i benvolença. Mai ningú no l'ha estimat tant. Per això, ell estima? Pot entendre la sang bullent a l'artèria que li fa d'univers?

—M'estim més la vella incertesa que l'amorosa veritat, l'imprudent galop que la pairal tendresa.

Com una serp canvia de pell i fuig, lluny ben alluny, però galant deixa de respondre el tatuatge de dolor:

—Què t'han fet?

inèdit

VOCABULARI DEL FANG

A Jaume Garau

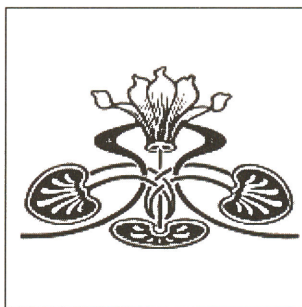
Només són les paraules, argila modelada

per la mà del cervell que les pensa i estima,
el nostre íntim tresor. Els mots, vocabulari
del fang incendiat, són l'única defensa
contra l'exterior. El verb d'Anna Akhmatova
nasqué així en dolor, confegí els versos tensos
del «Rèquiem» de cor, servant la dignitat,
sense emprar el paper que pogués delatar-la.
Morí el fill, morí l'home, però tacats de vernís,
de pasta de gerrer, de llemuga i d'òxids,
resten els mauradors: una peça a bescoure:
serà urna del record, ocarina del cant
d'adolorides notes. Vocables esplendents
que a cau d'orella parlen de mort i amor.
L'única força contra l'opressió és el saig
que reté en la memòria els presagis i els signes.

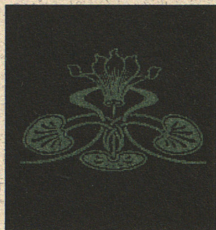
inèdit

L'autor ha llegit aquests poemes al Centre de Cultura Sa Nostra

el dia 23 d'abril de 1996

26. JOSEP MARÍ. *Poemes*
27. FRANCISCO J. DÍAZ DE CASTRO. *Noches de hotel*
28. MIQUEL CARDELL. *Les terrasses d'Avalon*
29. FELIPE BENÍTEZ REYES. *Poemas*
30. BARTOMEU FIOL. *Canalla contra establishment*
31. MARIÀ VILLANGÒMEZ. *Entre la mar i el vent*
32. CÉSAR ANTONIO DE MOLINA. *Poemas*
33. LUIS ALBERTO DE CUENCA. *Poemas*
34. M. LÓPEZ CRESPI. *L'obscura ànsia del cor*
35. SEBASTIÀ ALZAMORA. *Formes del cercle*
36. ÁNGEL CAMPOS PÁMPANO. *Poemas*
37. LUIS MUÑOZ. *Poemas*
38. JUAN BARJA. *Las noches y los días*
39. ANTONIO GAMONEDA. *Poemas*
40. ÁLVARO SALVADOR. *Diez de últimas*

Universitat de les
Illes Balears

"SA
NOS
TRA"

Obra Social
i Cultural